

Projecte ESSENCIAL

La qualitat de l'atenció sanitària està directament relacionada amb l'efectivitat i l'eficiència dels serveis sanitaris prestats per aconseguir el màxim valor possible pels recursos esmerçats.

Està demostrat que al costat de pràctiques d'efectivitat contrastada, n'hi ha d'altres d'un valor escàs i algunes en què l'evidència constata que no aporten cap valor.

El projecte ESSENCIAL té com a objectiu principal afegir valor a la pràctica clínica, de manera que identifica pràctiques clíniques de poc valor i promou recomanacions per tal d'evitar-ne la realització.

Evitar les pràctiques clíniques que no aporten valor pot contribuir a millorar la qualitat assistencial, la innovació i la sostenibilitat del sistema sanitari, en la mesura que permet alliberar recursos que puguin ser destinats a procediments que sí que afegeixen valor a la pràctica clínica. És per això que el mètode per al desenvolupament d'aquest projecte és explícit i transparent, amb la participació dels professionals sanitaris en totes les seves etapes.

El projecte es basa en la col·laboració estreta i continuada entre les societats científiques, els professionals sanitaris, els pacients i l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS).

Tractament simptomàtic del refredat comú i la tos en infants

(Publicat el 23-04-2013)

En nens i nenes amb refredat comú i tos, no s'haurien d'utilitzar de manera rutinària fàrmacs per al tractament simptomàtic, llevat que els pacients tinguin comorbiditats que ho requereixin.

- El refredat comú i la tos representen un motiu de consulta molt freqüent en les visites als pediatres.
- Per al tractament del refredat comú (constipat) i la tos, la indicació de fàrmacs com els mucolítics, els antihistamínics, els descongestius, els antitussígens i els expectorants és una pràctica clínica freqüent.
- Diversos organismes han alertat de la poca efectivitat d'aquests fàrmacs, així com del risc d'efectes secundaris, especialment en menors de dos anys.
- Per aquests motius, els fàrmacs per al tractament simptomàtic del refredat comú i la tos no s'haurien d'utilitzar de manera rutinària en nens i nenes, llevat que tinguin alhora algun altre problema de salut i així ho indiqui el seu professional mèdic.

Antibiòtics en otitis mitjana aguda en infants

(Publicat el 25-06-2013)

L'otitis mitjana aguda no ha de ser tractada sistemàticament amb antibiòtics. En infants de més de 2 anys amb clínica lleu i sense factors de risc, cal adoptar inicialment una conducta expectant.

- L'otitis mitjana aguda és el tercer diagnòstic més freqüent en una consulta pediàtrica d'atenció primària, després del refredat comú i la revisió periòdica de salut.
- Per al tractament de l'otitis mitjana aguda, la indicació sistemàtica d'antibiòtics és la pràctica clínica més extensa al nostre medi.
- La major part d'otitis mitjanes agudes es resolen espontàniament sense tractament antibiòtic, i només cal adoptar mesures simptomàtiques contra el dolor i la febre.
- Per aquest motiu, els antibiòtics no s'haurien d'utilitzar de manera rutinària en el tractament de l'otitis mitjana aguda.

Antibiòtics en faringitis en infants

(Publicat el 17-01-2014)

No s'hauria d'instaurar tractament antibiòtic de la faringitis en pediatria sense la sospita i la confirmació subsegüent de la seva etiologia bacteriana.

- L'origen de les faringitis pediàtriques pot ser víric o bacterià. Per tractar-les, el tractament antibiòtic només és apropiat quan l'origen és bacterià.
- La major part de les faringitis pediàtriques són víriques i es resolen espontàniament sense tractament antibiòtic, i adoptant mesures simptomàtiques contra el dolor i la febre. En canvi, entre les faringitis bacterianes, n'hi ha un tipus (per estreptococ piogen) que representa el 15% i que es pot complicar amb una febre reumàtica.
- No obstant això, la indicació d'antibiòtics és la pràctica clínica més estesa al nostre medi i, de fet, la faringitis aguda és la causa més freqüent d'utilització d'antibiòtics a l'edat pediàtrica.
- Malgrat que la diferenciació clínica entre faringitis vírica i bacteriana és difícil, cal assegurar-se que l'origen de la faringitis és bacterià per a la utilització d'antibiòtics.

Més informació: Canal Salut del web de la Generalitat, <http://www20.gencat.cat/portal/site/canalsalut/>

Iolanda Jordan

Problemes de desproveïment en diferents medicaments d'ús habitual en pediatria

Durant el mes d'abril hi ha hagut problemes de desproveïment de diferents medicaments d'ús habitual en pediatria que han estat informats per l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris (AEMPS). En representació del Consell de redacció de PEDIATRIA CATALANA considero que hem d'informar dels aspectes següents:

A data 15 d'abril de 2014 es van retirar diversos lots de Buccolam® (midazolam) 2,5 mg, 5 mg, 7,5 mg i 10 mg, perquè s'havien trobat deficiències crítiques en la seva producció.

Buccolam és l'únic medicament disponible al mercat espanyol que conté com a principi actiu midazolam en solució bucal per al tractament de les crisis convulsives en infants d'entre 3 mesos i 18 anys, ja que té l'avantatge de facilitar-ne l'administració a través de la mucosa jugal.

Fins a finals d'agost d'aquest any no es preveu cap solució al problema de subministrament i, per tant, com a alternatives disponibles tenim l'Stesolid® (diazepam) 5 mg i 10 mg microenemes a la dosi recomanada de 0,5 mg/kg (màxim 10 mg).

També hi ha hagut problemes en el subministrament de Fortecortin® 1 mg, 4 mg i 8 mg en format de comprimits. És l'únic preparat comercial disponible al mercat per a ús oral amb el principi actiu de dexametasona, que actualment és d'elecció per al tractament de les laringitis agudes en infants. Es recomana la utilització de Fortecortin® ampolles a les mateixes dosis recomanades, tot i ser un ús *off label*, ja que s'administra per una via no avalada per estudis de biodisponibilitat o com a alternativa terapèutica a budesonida 2 mg sense diluir. La prednisolona en el moment actual per al tractament de les laringitis sembla menys eficaç que els altres. En les circumstàncies següents (encara que es pot utilitzar Fortecortin en ampolles), podrà ser dispensat com a medicament estranger: tractament de l'edema cerebral secundari a tumors cerebrals, neurocirurgia, abscessos cerebrals i situacions en què es consideri essencial el seu ús i no sigui possible el tractament amb altres corticoides orals.

Finalment, també estem patint problemes de desproveïment temporal de Denvar® (cefixima), que és l'únic preparat en solució oral que actualment estava dispo-

nible a l'Estat espanyol. Afecta totes les presentacions: 100 mg/5 ml solució oral (50 i 100 ml) i càpsules de 200 i 400 mg. Hi ha dues presentacions de cefixima genèrica en forma de càpsules, però en presentació de solució oral. Tenint en compte que, fins ara, la cefixima era el tractament de primera elecció de la infecció urinària i la pielonefritis en edat pediàtrica, el Comitè de Medicaments de l'Associació Espanyola de Pediatria aconsella com a tractament empíric de les infeccions urinàries utilitzar com a alternativa cefuroxima axetil, ceftibutèn o amoxicil·lina-àcid clavulànic. Igualment, aquesta situació podrà crear un impacte sobre resistències bacterianes en les infeccions urinàries.

M. Araceli Caballero-Rabasco

Consell de redacció de PEDIATRIA CATALANA

Bibliografia

1. Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios [Web]. 15 de abril de 2014. Buccolam. Alerta farmacéutica nº R_23/2014. Accessible a la xarxa [data de consulta: 10-05-2014]. Disponible a: http://www.aemps.gob.es/informa/alertas/medicamentosUsoHumano/2014/calidad_23-2014-buccolam.htm
2. Calvo Rey C, Mellado Peña MJ, Piñeiro Pérez R, Martínez Fernández-Llamazares C, Cabrera García L, Bravo Acuña J, et al. Documento técnico: Informe del comité de medicamentos de la AEP sobre el desabastecimiento temporal de Buccolam® solución oral. Accessible a la xarxa [data de consulta: 10-05-2014]. Disponible a: http://www.aeped.es/sites/default/files/documentos/informe_buccolam_cm-aep.pdf
3. Criado Vega EA, Calvo Rey C, Martínez Fernández-Llamazares C, Piñeiro Pérez R, Cabrera García L, Bravo Acuña J, et al. Documento técnico: Informe del comité de medicamentos de la AEP sobre el desabastecimiento temporal de Fortecortin® comprimidos. Accessible a la xarxa [data de consulta: 10-05-2014]. Disponible a: http://www.aeped.es/sites/default/files/documentos/informe_fortecortin_cm-aep.pdf
4. Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios [Web]. 21 de mayo de 2014. Actuaciones ante los problemas de suministro de Fortecortin 1 mg, Fortecortin 4 mg y Fortecortin 8 mg. Accessible a la xarxa [data de consulta: 10-05-2014]. Disponible a: http://www.aemps.gob.es/informa/notasInformativas/medicamentosUsoHumano/problemasSuministro/2014/docs/NI_ICM-CONT_06-2014-fortecortin.pdf
5. Gonzalo de Liria CR, Mellado Peña MJ, Calvo Rey C, Piñeiro Pérez R, Martínez Fernández-Llamazares C, Cabrera García L, et al. Documento técnico: Informe del comité de medicamentos de la AEP sobre el desabastecimiento temporal de cefixima en solución oral. Accessible a la xarxa [data de consulta: 10-05-2014]. Disponible a: http://www.aeped.es/sites/default/files/documentos/nota_cefixima_cm-aep.pdf

Novetat a PEDIATRIA CATALANA: publicació avançada de resums de treballs acceptats per la revista

Per tal que es coneguin els articles acceptats de la manera més ràpida possible i amb l'objectiu de millorar la nostra publicació i afavorir la tasca dels autors, el Consell de redacció de la revista ha decidit que a partir del segon semestre d'aquest any es publicaran els resums dels treballs acceptats a l'apartat que la revista té a la pàgina web de la Societat.

Els treballs originals, els treballs de revisió i els casos clínics gaudiran d'aquesta oportunitat, i això vol dir que

els socis podran llegir-ne els resums a l'avançada, abans de rebre la publicació en paper.

D'aquesta manera també es pretén mantenir, sempre que sigui possible, l'actualitat dels articles des del moment que els autors van decidir publicar-los.

És un pas més per optimitzar els treballs enviats i fer que la vostra confiança en la nostra publicació sigui reconeguda.

Antoni Martínez Roig